

prošinjnih iger. Zastopnik te struje je n. pr. Lucyan Rydel, ki je spisal igró „Dies irae“. Dejanje tega igrokaza se godi na visoki, pusti planjavi. Konec sveta se bliža, a ljudstvo se v razkošnosti raduje. Kar se začne zemlja tresti v svojih temeljih. Svet se podira. Nikjer ni rešitve. Vse je preplašeno in zmedeno: Tovarnarji in delavci, bogatini in reveži — vse zdihuje in se trese v groznem strahu. Sedaj se zasliši petje procesije: S papežem na čelu prosi ljudstvo Boga, naj odvrne svojo jezo. Čudeži in znamenja se prikažejo: Iz papeževe monštrance zleti hostija proti nebu, voda se izpreminja v krv, suho listje se plazi po zemlji in skrivnostno šepeta; na posled pa se prikaže velikanski človek koščenega obraza in plamenečih oči. Njegova brada je kakor morska pena. To je Elija, ki kliče ljudstvo k pokori. Kamenje moli, sin umori svojo mater, da jo reši groze. K morskemu bregu priplava leviatan, ki nosi na hrbtu — Antikrista! Ž njim pride zlobna družba: Stara, grda ženska Astarta, Judež in Kajn. Pristaši Antikristovi se med seboj davijo in moré. Naposled zagrmí devet tromb, na nebu se zasveti vojska nebeških duhov in Kraljica angelov se prikaže. Z višave pa se čuje glas: „Jaz sem pravica in usmiljenje!“ Tako hoče pisatelj v duhu katoliške vere pokazati na odru konec sveta v pretresljivi zgodbi. Rydel je učenec Maeterlinckov, a se nam kaže v svojih igráh čisto samostojnega umetnika.

Nasprotstvo med Poljaki in Malorusi, ta stara rana severnih Slovanov, se je zopet pokazala na Lvovskem vseučilišču, katero je vsled avtonomije popolnoma v poljskih rokah. Akademski senat je zaradi nekega demonstrativnega shoda relegiral pet dijakov, in zaradi tega je 600 ruskih dijakov zapustilo Lvovsko vseučilišče in šlo drugam nadaljevat svoje študije.

Ukrajinsko pesništvo. V leposlovno-znanstvenem obzorniku „Literaturno-naukovij Vistnik“ objavlja maloruski kritik Ivan Franko pregled naj-novejšega ukrajinskega pesništva. V zadnji številki podaja več zgledov iz zbirke Pačovskega „Rozsipani perli“. Pačovski je izmed onih maloruskih dijakov, ki so morali pred kratkim zapustiti Lvovsko vseučilišče.

Kijevska „Akademija“ bo praznovala l. 1915. tristoletnico svojega obstanka. Izpočetka se je imenovala „Bogojavlenskaja bratskaja škola“. Rektor „Akademije“, episkop Dimitrij, je predložil akademskemu senatu sledeči načrt za jubilejno slavnost: Izda se naj popolna in obširna zgodovina „Akademije“ in sestavi se naj „Sinodik“ z imeni vseh dijakov in učiteljev te šole, in ki naj služi kot nekaj osebni leksikon.

Ukrajinski pisatelj Kropivnickij je pred kratkim praznoval tridesetletnico svojega pisateljstva. Njegova daljša dela nimajo sicer posebno visoke vrednosti, pač pa je s krajšimi gledališkimi igranji mnogo vplival na mlajši pisateljski naraščaj.

Nikolaj Vasiljevič Gogolj.

Nedavno so slovesno praznovali Francozi stoletni spomin rojstva slavnega svojega pesnika in pisatelja Viktorja Hugona. Hrvatje so pozdravljali v pesmih in spisih osemdesetletnico dičnega pesnika „Osvetnikov“ fra Grge Martić-a, a tudi Rusi so se spominjali s hvaležnostjo in častjo petdesetletnice, odkar je v Moskvi umrl sloveči ruski romanopisec Nikolaj Vasiljevič Gogolj.

Opravičeno so se Rusi spominjali tega dogodka, kajti Gogolj je s svojimi slavnostnimi deli, zlasti z načinom, s katerim je pisal svoje romane, vrezal v rusko slovstvo globoko brazdo, katera je poznejšim najslavnejšim ruskim pisateljem bila kažipot za njih pisateljstvo. — Gogolj je bil rojen 31. marta l. 1809. v Soročincih v poltavski ukrajinski guberniji. Gogolj se odlikuje po silno mehkejšem značaju; preprosto, plemenito, nežno, pesniško nadahnjeno — tak je bil po svoji naravi in tako so ga vzgajali v do-

N. V. Gogolj.

mači hiši; njegov stric pa, bivši vojak v nekem zaporoškem polku, je napojil mlademu Gogolju dušo z nepopisnim navdušenjem za življenje kozakov, za njih dogodke, pravljice, tradicije, za njih borbe in muke, za njih zmage in slavo. V srce mladega pesnika se je vselila čarobna Ukrajina z vso svojo neusahljivo poezijo, ki se blišči v prekrasnih ukrajinskih narodnih pesmih. Poln takih idealov je prišel Gogolj l. 1828. v Peterburg; a bil je popolno razočaran in duševno potrta, ko je gledal pred seboj, kako se kar nič ne sklada njegov v duši mu živeči idealni svet z realnim, vsakdanjim življenjem. V svojo srečo se je tukaj seznanil s tedaj že slovečim pesnikom Puškinom, ki je hitro spoznal v Gogolju velike pisateljske zmožnosti; videl je, kako še vedno živi le v svoji Ukrajini, in zato mu je svetoval, naj vzame kot predmet svojim spisom dogodke iz ukrajinskega življenja.

Tedaj je pričel Gogolj pisati prve svoje povesti in novele ter jih je l. 1832. objavil v posebni izdaji; dve leti pozneje je izdal zopet zbirko „Mirgorod“.